

UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

**Cu titlul de manuscris
C.Z.U.: 37.091:004(043.2)**

SÎRGHI ANGELA

**PARTICULARITĂȚI ALE FORMĂRII COMPETENȚEI DE COMUNICARE
ÎN LIMBA STRĂINĂ LA ADULȚI
PRIN UTILIZAREA TIC**

SPECIALITATEA 531.01 – TEORIA GENERALĂ A EDUCAȚIEI

Rezumatul tezei de doctor în științe ale educației

CHIȘINĂU, 2023

**Teza a fost elaborată în cadrul Școlii Doctorale Științe Umaniste și ale Educației.
Universitatea de Stat din Moldova**

Conducător științific:

ȘEVCIUC Maia, doctor în științe pedagogice, profesor universitar

Comisia de îndrumare:

1. **GUȚU Vladimir**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar
2. **DANDARA Otilia**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar
3. **PAIU Mihail**, doctor în științe pedagogice

Comisia de Doctorat, aprobată de Consiliul Științific al USM (27.09.2023):

1. **GORAȘ-POSTICĂ Viorica**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova – *președinte*;
2. **ȘEVCIUC Maia**, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova – *conducător științific*;
3. **DANDARA Otilia**, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Universitatea de Stat din Moldova – *referent*;
4. **BUDNIC Ana**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” – *referent*;
5. **IANIOGLO Maria**, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea de Stat din Comrat – *referent*;
6. **SPINEI Ion**, doctor în științe fizico-matematice, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” – *membru*.

Susținerea va avea loc la **30 octombrie, 2023**, ora **14.00**, în ședința Comisiei de Doctorat din cadrul Universității de Stat din Moldova, blocul III, sala 505, str. M. Kogălniceanu 65^A, or. Chișinău, MD-2012.

Teza de doctor și rezumatul lucrării pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova, pe pagina web a Universității de Stat din Moldova (www.usm.md) și pe pagina web a Agenției Naționale de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare (www.anacec.md).

Rezumatul a fost expediat la **29 septembrie, 2023**.

Președintele Comisiei de Doctorat:

GORAȘ-POSTICĂ Viorica, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar

Conducător științific:

ȘEVCIUC Maia, doctor în științe pedagogice, profesor universitar

Autor:

SÎRGHI Angela

CUPRINS

Repere conceptuale ale cercetării	4
Conținutul tezei	9
Concluzii generale și recomandări	23
Bibliografie	26
Lista publicațiilor la tema tezei	28
Adnotare (în limbile română și engleză)	30

Lista abrevierilor:

CCLS – competența de comunicare în limba străină

TIC – Tehnologii informaționale de comunicare

CECRL – Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi

GE- grup experimental

GC – grup de control

LMS – Learning Management System

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei și importanța cercetării. Astăzi, când lumea se confruntă cu provocări fără precedent, care exercită un impact profund asupra societății și economiei, formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți are o importanță semnificativă din mai multe perspective: (a) comunicării interculturale, fiind un instrument esențial pentru a comunica și a interacționa cu persoane din alte culturi și țări, oferind deschideri către noi experiențe și perspective; (b) oportunităților de carieră și de dezvoltare personală, or în contextul unei economii globale multe companii și organizații angajează specialiști care pot comunica în limba străină, contribuind astfel la promovări și colaborări internaționale; (c) accesului la resurse și informații, permițând explorarea și înțelegerea acestora, contribuind la obținerea unei perspective globale.

Menționăm, astfel, că dezvoltarea competenței de comunicare în limba străină la adulți joacă un rol important în procesul de adaptare la megatendințele zilei de azi. Ca răspuns la provocările evolutive sociale și economice actuale, constatăm tendința de reevaluare a competențelor și de consolidare a învățării pe tot parcursul vieții.

Actualitatea prezentei cercetări este determinată și de faptul că, odată cu dezvoltarea rapidă a tehnologiilor informaționale de comunicare, participarea adultului la activități de învățare devine din ce în ce mai mult o necesitate pentru a ține pasul cu provocările socioprofesionale aflate în continuă schimbare. Astfel, educația și învățarea continuă a adulților devin obligatorii, datorită presiunii externe, deși nu mereu formală [16, p. 22].

Formarea competenței de comunicare în limba străină reprezintă o provocare atât pentru formatori/cadre didactice, cât și pentru formabili. În prezent, formabilii se bazează pe o mare varietate de instrumente virtuale pentru a dezvolta o astfel de abilitate. Tehnologiile informaționale și de comunicare au amplificat foarte mult valoarea resurselor educaționale digitale. Internetul a modificat paradigma predării-învățării și a adus provocări tuturor actorilor din sistemul educațional. Cu accesul aproape omniprezent la Internet, promisiunea tehnologiei de a îmbunătăți învățarea este mai mare ca oricând. De asemenea, evoluțiile revoluționare ale tehnologiei aduc schimbări radicale în modul în care formabilii adulți obțin informații, oferindu-li-se oportunități și experiențe de învățare îmbogățite, reproducând abilitățile educației secolului XXI.

În încercarea de a ține pasul cu cerințele societății actuale și de a profita de progresele tehnologice, utilizarea resurselor TIC în procesul educațional pentru a oferi conținut eficient și pentru a răspunde nevoilor formabililor devine o necesitate. Progresele TIC moderne, cum ar fi senzori, sisteme fizico-cibernetice, Internetul, rețele inteligente, mașini automatizate etc., influențează fiecare domeniu al vieții cotidiene. Acest fenomen este considerat a patra revoluție industrială, cunoscută sub numele de Industrie 4.0. Revoluția industrială 4.0 afectează nu doar mediul de afaceri, guvernarea și oamenii, ci și educația; astfel apare Educația 4.0 ca răspuns la cerințele Industriei 4.0. Noua viziune a educației de a crea un mediu educațional flexibil, adaptabil și inovator, promovează nu doar formarea abilităților și cunoștințelor necesare formabililor pentru cerințele și provocările unei lumi digitale și globale în continuă schimbare, ci și identificarea surselor pentru formarea acestor abilități și cunoștințe [67, p. 117].

TIC promovează învățarea autonomă și oferă oportunități de învățare în ritmul propriu, ceea ce înseamnă că se poate de învățat oricând și oriunde prin aplicațiile sau platformele educaționale de pe Internet. Totodată, TIC ne permit să aplicăm în practică noi strategii pedagogice bazate pe dezvoltarea autonomiei în achiziționarea cunoștințelor, pe crearea interacțiunii între formabili, pe activități metacognitive. Utilizarea TIC în procesul de învățare, alături de alte instrumente auxiliare, favorizează accesul în timp real la informații, schimburi interne și internaționale și oferă noi posibilități de formare a competenței de comunicare în limba străină. De asemenea, TIC este un excelent mijloc de evaluare a cunoștințelor formabililor adulți și a potențialului lor creativ.

Totodată, tehnologiile moderne oferă oportunități de dezvoltare profesională: acces la seminare web, conferințe online, bloguri, cursuri online, metode noi de predare și învățare și alte resurse ce pot facilita formarea competenței de comunicare în limba străină a formabililor adulți și spori profesionalismul [47, p. 2].

Utilizarea TIC în învățarea limbilor străine devine din ce în ce mai frecventă, fie ca o completare la metodele tradiționale de predare, fie ca singurul mijloc de învățare. Platformele online au progresat considerabil în ultimii ani, în special pe parcursul pandemiei COVID-19. Aceste platforme continuă să ofere o gamă tot mai variată de aplicații și instrumente utile pentru formarea competenței de comunicare în limbi străine. Având în vedere ritmul rapid al inovațiilor în software și accesul la Internet, este esențial să se efectueze studii de cercetare pe termen lung pentru a înțelege mai bine rolul și impactul utilizării TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. Problematika formării competenței de comunicare, orientată către explicarea complexității și relevanței dimensiunilor sale în plan pedagogic, a fost cercetată și expusă în lucrările lor de către un șir de cercetători, printre care menționăm: N. Chomsky [24]; D. Hymes [32]; M. Canale și M. Swain [23]; S. Savignon [38], T. Callo [4]; T. Cartaleanu, O. Cosovan, V. Goraș-Postică [5].

Abordarea metodologică din perspectiva dezvoltării competenței de comunicare într-o limbă străină se regăsește în lucrările autorilor autohtoni: A. Afanas [1]; A. Budnic [2]; G. Burdeniuc [21]; G. Grădinari [10]; A. Solcan [17]; L. Petriciuc [14], precum și în lucrările autorilor străini: G. Brown [19]; G. Cook și G. Hall [27]; R.A. Compennolle și A. Lawrence [26] etc.

Pe de altă parte, problemele legate de elaborarea, aplicarea și dezvoltarea tehnologiilor informaționale și de comunicare moderne au fost studiate în lucrările lor de către oameni de știință din diferite țări, precum: J.M. Marcelino [35], M. Cambell [22], R. Abel [18], Ch.R. Graham [31] și alții. În cercetările realizate ei au acordat o deosebită atenție procesului de optimizare și dezvoltare a sistemului de învățământ prin intermediul tehnologiilor informaționale și de comunicare.

Unele aspecte ce țin de dezvoltarea metodologiei de informatizare a sistemului educațional în contextul globalizării și comunicării în masă au fost abordate din punct de vedere teoretic în lucrările autorilor: R.C. Clark și R.E. Mayer [25], G. Dudley [28], B. Ghirardini [30], Y. Kalontarov [42], T.A. Lavina [48] și alții.

În Republica Moldova, problemele privind utilizarea tehnologiilor informaționale și de comunicare, precum și formarea competențelor profesionale prin TIC, au fost abordate din mai multe perspective și ancorate științific de către autori consacrați: V. Guțu, V. Pâslaru, E. Grâu [11], V.Gh.

Cojocaru, V. Cojocaru [6], D. Patrașcu [13], S. Corlat, G. Karlsson [7], M. Paiu [12], T. Croitor-Chiriac [8], R. Dumbrăveanu, V. Pîslaru, V. Cabac [9].

Realizând analiza retrospectivă constatăm că formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC nu reprezintă obiectul unor cercetări distincte. Abordarea sistemică a formării competenței de comunicare în limba engleză la adulți prin utilizarea TIC presupune: construirea cunoștințelor cu scopul de a permite fiecărui formabil să dezvolte o mai mare flexibilitate și conștientizare a nivelului comunicativ și lingvistic; flexibilitate în transmiterea informației; posibilitatea de a învăța în ritm propriu, folosind resursele disponibile conform stilului individual de asimilare a informației și timpului disponibil; transmiterea informației, folosind mijloace variate, astfel facilitând considerabil procesul de învățare.

În baza analizei gradului de cercetare a temei date, dar și a contradicțiilor menționate, am formulat **problema cercetării**: care sunt reperele teoretice și metodologice de formare a competenței de comunicare în limba străină (limba engleză) la adulți prin valorificarea TIC.

Obiectul cercetării îl constituie procesul de formare a competenței de comunicare în limba străină (limba engleză) la adulți prin utilizarea TIC.

Scopul cercetării constă în fundamentarea teoretică și metodologică a formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC.

Ipoteza cercetării: formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC va fi posibilă dacă:

- se va institui pe teorii relevante și concepții metodologice cu privire la formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți;
- va fi conceptualizată și validată experimental Metodologia de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, având la bază abordările andragogică, teleologică și metodologică.

Obiective cercetării:

- Analiza abordărilor teoretice și deducerea tendințelor actuale ale învățării la adulți;
- Stabilirea demersurilor psihopedagogice privind dezvoltarea competenței de comunicare în limba străină la adulți;
- Identificarea tendințelor de valorificare a TIC în dezvoltarea competenței de comunicare în limba străină la adulți;
- Determinarea instrumentelor de evaluare a competenței de comunicare în limba străină la adulți;
- Constatarea nivelului inițial de dezvoltare a competenței de comunicare în limba străină la adulți;
- Elaborarea Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC;
- Validarea experimentală a Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC.

Sinteza metodologiei de cercetare și justificarea metodelor de cercetare alese. Cercetarea propusă de noi se va concretiza la nivelul beneficiarului procesului de instruire, urmărindu-se, în acest sens, conceptualizarea și formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți, cu aplicarea

unui antrenament educațional participativ, prin utilizarea TIC, fundamentat pe principii educaționale autentice, inclusiv principiul autoreglării.

Abordarea problemei cercetării se bazează pe un sistem de teorii fundamentale care au la bază patru curente în educația adulților și aplicarea acestora în practica educațională: *comportamentalist* sau *behaviorist* (E.C. Tolman [40], D.F. Skinner [39]), *umanist* sau *personalist* (C. Rogers [37]), *critic* (P. Freire [29]), *constructivist* (J. Piaget [36], L.Vâgotski [41], J. Bruner [20], L. Doise, G. Mugni, A.-N. Perret-Clermont [45]).

O dimensiune teoretico-metodologică a cercetării noastre sunt teoriile lui M.Knowles [33] care a teoretizat modul în care învață adulții și a descris învățarea la adulți ca un proces autodirijat de investigare; teoriile lui N. Chomski [24] și D. Hymes [32] privind problematica conceptualizării competenței de comunicare. În poziționarea conceptuală a temei de cercetare ne-am bazat pe teoriile lui D. Kolb [34], care oferă un cadru teoretic holistic asupra învățării experiențiale.

În metodologia cercetării se înscriu coordonatele logico-metodologice acceptate de știința pedagogică. Complexitatea materialului științific analizat, scopul și obiectivele înaintate au determinat utilizarea următoarelor **metode de cercetare**:

1. Documentarea științifică, generalizarea și sistematizarea, analiza și sinteza teoretică, analiza tipologică.
2. Testarea (testul English in Mind Placement Test (Cambridge University Press) [46] – test de evaluare a nivelului general de cunoaștere a limbii străine de către subiecții din ambele grupuri, proba II – testul (alcătuit din 6 probe) de evaluare a dimensiunilor competenței de comunicare în limba străină.
3. Chestionarea (Chestionarul privind explorarea gradului de acces la instrumentele TIC, a conexiunii la Internet, a frecvenței și a modului în care instrumentele TIC sunt utilizate; Chestionarul de evaluare a opiniilor formabililor adulți referitor la funcționalitatea instrumentelor TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină. Chestionarul a fost completat de 27 de subiecți (GE) implicați în procesul de studiere a limbii engleze. Pentru comparabilitatea rezultatelor au fost propuse două grupuri: grupul experimental (GE) – 27 de subiecți și grupul de control (GC) – 23 de subiecți.
4. Experimentul pedagogic. Prin desfășurarea experimentului pedagogic, ca proces etapizat și complex, s-a intenționat verificarea eficacității implementării în context formal online și mixt a Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC.
5. Prelucrarea statistico-matematică a datelor și prezentarea lor grafică. Indicii rezultatelor au fost prelucrați în conformitate cu metodele statistico-matematice selectate corespunzător caracterului datelor descriptive și de frecvență, fiind aplicate coeficientul de corelație a rangurilor Spearman, coeficientul de corelație Pearson, testul T-test pentru eșantioane independente pentru a calcula diferențele dintre mediile grupurilor împărțite pe criteriile alese, precum și testul T-test pentru eșantioane perechi.

Noutatea și originalitatea științifică este obiectivată de: actualizarea procesului de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți, care reprezintă un demers educațional-formativ realizat prin valorificarea resurselor disponibile, conform stilului individual de învățare al adulților și timpului disponibil; fundamentarea teoretică a procesului de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin aplicarea TIC; elaborarea și implementarea Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, structurate pe dimensiunile andragogică, teleologică și metodologică.

Rezultatele obținute în cercetare care au contribuit la soluționarea problemei științifice rezidă în fundamentarea teoretică și metodologică a procesului de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, realizat în baza nevoilor de formare și a resurselor disponibile conform stilului individual de învățare, având ca efect creșterea graduală a competenței de comunicare în limba străină la adulți.

Semnificația teoretică a cercetării constă în: dezvoltarea teoriei și metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin abordările andragogică, teleologică și metodologică; evidențierea structurii competenței de comunicare în limba străină (dimensiunea lingvistică, sociolingvistică, pragmatică, (pluri/inter)culturală); determinarea tendințelor de valorificare a TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți; elaborarea strategiilor și mecanismelor de aplicare a TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți; conceptualizarea și elaborarea Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, axată pe un ansamblu de repere generale, teoretice și praxiologice, care determină direcțiile strategice privind formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC.

Valoarea aplicativă a cercetării își găsește exprimarea în: valorificarea praxiologică a Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, care reprezintă un demers de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți, centrat pe nevoile de învățare ale adulților; elaborarea programului de activități privind formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea resurselor TIC pe dimensiuni și indicatori de performanță în raport cu potențialul individual de învățare al formabililor adulți.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul cercetărilor experimentale efectuate în cadrul Institutului de Formare Continuă, prin valorificarea reperelor teoretice și praxiologice elaborate și structurate în Metodologia de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC.

Aprobarea rezultatelor științifice. Rezultatele cercetării au fost examinate și aprobate la ședințele consiliului Școlii Doctorale Științe Sociale și ale Educației, fiind abordate în cadrul ședințelor Departamentului Științe ale Educației al Universității de Stat din Moldova. Rezultatele principale ale investigației teoretice și ale studiului experimental au fost promovate în cadrul comunicărilor la: conferința științifică internațională „*Неперервна освіта: Актуальні дискурси*”, Ujgorod, Ucraina, 2021; conferința științifică internațională “*University Online. Education in a Pandemic Condition*”, Odessa, Mechnikov National University, 2021; la conferințele internaționale organizate în Republica Moldova: „*Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării*

învățământului”, 8-9 octombrie 2020, Chișinău, UPS „Ion Creangă”; „*Probleme Actuale ale Lingvisticii și Didacticii Limbilor străine*”, 26 noiembrie 2019, Chișinău, UPS „Ion Creangă”; „*Cadrul didactic – promotor al politicilor educaționale*”, 11-12 octombrie 2019, Chișinău, IȘE; la conferințe științifice naționale cu participare internațională: „*Integrare prin Cercetare și Inovare*”, 10 - 11 noiembrie 2022, Chișinău, USM; „*Inovații pedagogice în era digitală*”, 28 mai 2022, Chișinău, IFC; prin articole în reviste științifice publicate: „*Padlet – un instrument colaborativ utilizat în procesul de predare, învățare și evaluare a limbii străine*”, *Revista Didactica Pro*, 2023, „*Blended learning in the context of lifelong learning*”, University of Technology, Katowice, Poland, 2022; „*Metodologia utilizării TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți*”, *Revista Studia Universitatis Moldaviae, Seria Științe ale Educației*. 2020, „*Proiectarea predării și învățării online în contextul educației digitale*”, *Revista Știința culturii fizice (USEFS)*, 2020, „*Usage of ICT in developing adult’s communicative competence in a foreign language*”, *Revista Studia Universitatis Moldaviae, Seria Științe ale Educației*. 2019, „*Demersuri psihopedagogice ale învățării la adulți*”, *Revista Studia Universitatis Moldaviae, Seria Științe ale Educației*, 2018.

Publicațiile la tema tezei. Unele repere conceptuale și praxiologice privind formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC au fost reflectate în peste 22 de lucrări științifice, dintre care un capitol în monografie colectivă, 5 articole publicate în reviste de specialitate, 16 în volume cu materiale prezentate la conferințe științifice naționale și internaționale, la sesiuni de comunicări și simpozioane.

Volumul și structura tezei: Conținutul tezei de doctor cuprinde adnotări (în limbile română, și engleză), introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 153 de titluri. Volumul tezei cuprinde 133 de pagini text de bază, 20 de figuri, 20 de tabele, 10 anexe.

Cuvinte-cheie: adulți, andragogie, teleologie, competențe, competența de comunicare, tehnologii informaționale, tehnologii de comunicare, curriculum, strategii didactice, nevoi de învățare, stiluri de învățare.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** este argumentată actualitatea și importanța temei de cercetare, este formulată problema cercetării și varianta de soluționare propusă, sunt specificate scopul și obiectivele, reperele epistemologice ale cercetării, este prezentată valoarea științifică și aplicativă a cercetării care confirmă teoretic și metodologic noutatea și originalitatea științifică a investigației.

Capitolul 1, **Fundamente teoretice ale formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC**, reflectă aspecte teoretice, conceptuale, cu caracter general, ale formării competenței de comunicare în limba străină la adulți. Studiul teoretic realizat a permis să evidențiem că educația adulților reprezentată ca un subansamblu integrat într-un proiect global al educației permanente, are la bază patru curente: *comportamentalist* sau *behaviorist* (E.C. Tolman [40], D.F. Skinner [39]), *umanist* sau *personalist* (C. Rogers [37]), *critic* (P. Freire [29]), *constructivist* (J. Piaget [36] (*constructivismul cognitiv*), L.S. Vâgotski [41] (*constructivismul social*), J. Bruner [20] (*constructivismul sociocultural*), L. Doise, G. Mugni, A.-N. Perret-Clermont [45] (*constructivismul interacționist, școala de la Geneva*)).

Constatăm, că educația adulților reprezintă un mijloc de asigurare a învățării continue și face parte dintr-un proiect global al educației. Praxisul andragogic implică procese complexe, cu numeroase conexiuni emergente, dar eficiente numai prin convergența către conceptul esențial de încredere și respect față de adultul învățabil. Procesul educației adulților cuprinde forme și metode diverse de dezvoltare și sprijinire a capacității adulților de autoînvățare, aplicate în forme complementare, secvențiale și paralele, concepute, planificate și implementate în scopul îmbunătățirii calității vieții celor care învață și, în general, a societății [15, p. 12].

Schimbările ce au avut loc în ultimii ani, din punct de vedere pedagogic, psihologic și sociologic, în procesul de studiere a învățării la adulți se rezumă în principal la evoluția condițiilor economice, sociale și la natura comportamental - acțională a finalităților educației. Globalizarea, evoluția culturală, șomajul, diversificarea publicului căruia i se oferă oportunități educative sunt menționate ca noi provocări ce pot conduce la reformularea obiectivelor educației adulților: de la oferirea unei „a doua șanse” la stăvilirea „cumulului de inegalități”. Societatea în schimbare impune cerințe și presiuni asupra procesului educațional, solicitând completarea, continuarea, perfecționarea și individualizarea formării personale la vârste adulte. Aceste cerințe includ dezvoltarea competențelor socio-cetățenești, precum și obținerea de calificări, recalificări, specializări și dezvoltarea competențelor profesionale. De asemenea, trebuie să fie luate în considerare aspectul psiho-fiziologic, cum ar fi motivarea, voința, angajamentul și capacitățile în procesul de formare la vârste adulte [53, p. 88]. Pentru a avea o viață de calitate și pentru a reuși în lumea modernă, este necesar ca omul să fie activ în ceea ce privește procesul de învățare.

În acest context, de importanță prioritară apare comunicarea în limba străină, considerată drept una dintre competențele-cheie europene destinate educației pe tot parcursul vieții, la baza căreia stă aptitudinea de a înțelege, produce și decoda gânduri, sentimente și fapte atât pe cale orală, cât și scrisă, la nivelul celor patru deprinderi integratoare (audiere, vorbire, citire și scriere). A comunica eficient cu cineva într-o limbă străină înseamnă nu doar să cunoști anumite structuri lingvistice, dar și să poți convinge, să-ți dezvolți gândirea, afectivitatea, să informezi inteligibil și să înțelegi corect semnificația mesajului.

Comunicarea umană este un fenomen complex abordat permanent de Consiliul Europei în domeniul învățării limbilor. Preocuparea Consiliului Europei este de a ameliora comunicarea între cetățenii Europei, care vorbesc în diferite limbi și aparțin diferitor culturi, deoarece comunicarea facilitează mobilitatea și schimburile, contribuind pe această cale la înțelegerea reciprocă și la consolidarea cooperării. Consiliul Europei sprijină, de asemenea, metodele de predare/învățare, care îi ajută pe tineri și adulți să-și însușească cunoștințele, deprinderile și atitudinile de care au nevoie, pentru a fi mai independenți în reflecțiile și acțiunile lor, în scopul de a deveni mai responsabili și mai cooperativi în relațiile cu alte persoane [3].

În cercetarea noastră ne-am axat pe dimensiunile competenței de comunicare prezentate în Curriculumul Național, Aria Curriculară Limbă și Comunicare, disciplina Limba străină (2019) [44].

1. *Competența lingvistică*: abilitatea de a utiliza cu flexibilitate și autocontrol resursele lingvistice formale în cadrul actelor comunicative.

2. *Competența sociolingvistică*: capacitatea de a adapta și valorifica resursele lingvistice în diverse situații de comunicare, având în vedere dimensiunea socială a limbii.
3. *Competența pragmatică*: aptitudinea de a integra resursele lingvistice în contexte cotidiene și imprevizibile, evidențiind precizie și fluentă în exprimare.
4. *Competența (pluri/inter)culturală*: abilitatea de a integra trăsăturile specifice ale culturii studiate în contexte de comunicare interculturală, manifestând empatie, toleranță și acceptare a diversității culturale.

În opinia noastră, competența de comunicare în limba străină înseamnă capacitatea de a folosi limba:

- *corect*, adică corect în termeni de vocabular și gramatică;
- *adecvat*, adică adaptat la contextul social și la tipul de discurs;
- *funcțional și strategic*, adică folosirea limbajului tactic și politicoș, pentru a atinge obiectivele reale;
- *competent* din punct de vedere cultural.

Având în vedere complexitatea fenomenului cercetat, o atenție deosebită este acordată studiilor privind utilizarea TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină. Potențialul utilizării TIC în învățarea unei limbi străine este semnificativ, deoarece ajută la intensificarea și personalizarea învățării, promovează interesul față de subiect, face posibilă evitarea evaluării subiective. În plus, TIC contribuie la depășirea barierei psihologice a celor ce învață la utilizarea unei limbi străine ca mijloc de comunicare [50, p. 84].

Trebuie remarcat faptul că TIC reprezintă atât mijloace de furnizare a materialelor, cât și mijloace de control. Noile tehnologii fac posibilă individualizarea procesului de învățare în ritmul și profunzimea cursului. O astfel de abordare diferențiată dă un avantaj pozitiv, deoarece creează condițiile pentru succesul fiecărui formabil, determinând emoțiile pozitive ale formabililor, dezvoltând astfel motivația lor de învățare.

Tehnologiile informaționale și de comunicare permit formabililor să se aprofundeze cu ușurință în mediul lingvistic, ceea ce anterior era posibil doar prin aflarea nemijlocită în țara limbii studiate. Odată cu utilizarea pe larg a TIC, majoritatea formabililor au posibilitatea de a detecta material autentic conform intereselor, de a interacționa cu comunitatea profesională sau alți formabili online. Mai mult decât atât, TIC permit de a merge dincolo de simplul studiu al limbii și oferă cunoștințe culturale și sociale.

Capitolul 2, ***Repere conceptuale și metodologice ale formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC***, reflectă demersul conceptual al formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC; implică structurarea și organizarea unui ansamblu de teorii și principii referitoare la acest domeniu specific, având la bază conceptul de învățare și educație a adulților.

În contextul acestor perspective, formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC are la bază următoarele abordări: *abordarea andragogică*, *abordarea teleologică* și *abordarea metodologică*.

A. Abordarea andragogică pune accentul pe învățarea adulților, având în vedere caracteristicile și nevoile lor specifice. Această abordare se bazează pe teoriile și principiile andragogiei, care sunt adaptate învățării adulților și implică un proces activ și participativ (*teoria constructivistă, teoria învățării prin colaborare, teoria învățării bazate pe experiență, teoria învățării personalizate, teoria conectivismului*).

Conform opiniei lui M. Knowles, adulții învață mai bine și mai eficient în contexte mai puțin formale, prin intermediul activităților și cu ajutorul unor metode și tehnici flexibile, adaptate nevoilor, intereselor și aspirațiilor lor individuale. Acest principiu pune accentul pe caracteristicile specifice ale adulților în procesul de învățare și subliniază importanța adaptării procesului educațional la nevoile și preferințele lor [35].

Prin prisma rațiunii de natură socială și economică este important să identificăm ce îl determină pe adult să învețe, care este scopul, resursele necesare în procesul de formare și finalitatea învățării sale. Motivele și nevoile adulților în perspectiva formării competenței de comunicare în limba străină pot varia în funcție de fiecare individ și de contextul său specific. Totuși, există câteva motive și nevoi comune în acest aspect: *nevoia de comunicare eficientă, avansarea profesională, dezvoltarea personală, nevoia de adaptare la schimbările sociale și tehnologice, interesul pentru alte culturi și experiențe*.

În opinia noastră, în vederea formării competenței de comunicare în limba străină la adulți sunt importante asigurarea unui orar flexibil de învățare, adaptarea procesului de învățare la nevoile individuale ale formabililor adulți și la stilul individual de învățare, asigurarea unui mediu de încredere, sprijin reciproc și acceptare necondiționată, asigurarea autonomiei în procesul de învățare și a oportunităților de a se implica în situații de învățare socială.

B. Abordarea teleologică în cadrul demersului nostru investigational se concentrează pe scopurile și finalitățile acțiunilor realizate, considerând că înțelegerea acestora este esențială pentru analiza și evaluarea procesului de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți.

Abordarea teleologică în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți se concentrează pe obiectivele și rezultatele dorite în procesul de învățare și dezvoltare a acestei competențe. Această abordare pune accentul pe aplicabilitatea practică a competențelor de comunicare în contexte relevante pentru formabilii adulți.

C. Abordarea metodologică a formării competenței de comunicare în limba străină la adulți se bazează pe unele prevederi și principii generale de învățare a adulților. Acestea sunt evidențiate pentru a asigura eficiența procesului de învățare a limbii străine: *relevanța și contextualizarea; concentrarea pe comunicare; personalizarea și individualizarea; aplicabilitatea; feedback și evaluare; motivație și implicare*.

Pornind de la particularitățile învățării formabililor adulți, evidențiem abordările metodologice de bază, care constituie strategia generală a formării competenței de comunicare în limba străină: *behavioristă, inductiv-conștientă, cognitivă, funcțională, umanistă și comunicativă*.

În contextul acestor abordări există o varietate de metode de învățare a limbii străine, iar alegerea unei metode potrivite depinde de obiectivele, nevoile și stilul de învățare al formabililor. În formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți considerăm eficiente următoarele

metode: *metoda comunicativă, metoda audio-lingvistică, metoda gramatical-traductivă, metoda bazată pe abordarea lexicală, metoda totală sau imersiunea totală*. Adaptarea acestor metode la stilurile diferite de învățare ale formabililor adulți este posibilă prin flexibilitatea și gama largă de instrumente digitale oferite de TIC.

Evidențiem că TIC sunt atât un instrument de învățare, cât și un instrument de creare a conexiunilor sociale în procesul de învățare și contribuie la crearea unei baze de date cu materiale și surse educaționale digitale. Atât formabilii, cât și cadrele didactice devin utilizatori activi ai materialelor disponibile și formatori activi de noi materiale didactice. Astfel, există o transformare continuă, schimbare atât a materialelor educaționale, cât și a cunoștințelor și abilităților formabililor în domeniul limbii străine studiate și în domeniul tehnologiilor informaționale [59, p.709].

Plecând de la considerațiile teoretice expuse și de la necesitatea formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, am elaborat ***Metodologia de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC***, reflectată în Fig.2.1.

Metodologia de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC se axează pe un ansamblu de repere generale, care determină direcțiile strategice privind formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC. La baza metodologiei elaborate sunt puse principiile formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, precum și abordările teoretice fundamentale *andragogică, teleologică și metodologică*.

Principiile formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC le-am dedus din analiza diferitor abordări ale problemei, dar și din analiza diferitor categorii de principii ale învățării adulților, analizate în Capitolul 1. Printre principiile de bază enumerăm următoarele: *principiul centrării pe nevoile și experiența formabililor adulți, principiul participării active a formabililor adulți, principiul individualizării și valorificării stilurilor de învățare, principiul autodirecționării și autonomiei, principiul relevanței și aplicabilității, principiul motivației și implicării, principiul feedbackului și evaluării continue*.

Metodologia formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC este concepută pentru a oferi un mediu interactiv și flexibil, în care formabilii adulții să poată învăța și să-și poată dezvolta competența de comunicare într-o limbă străină, folosind TIC ca instrument de sprijin și facilitare a procesului de învățare.

Componentele metodologiei se condiționează reciproc și formează un ciclu continuu, în care strategiile și instrumentele specifice de învățare, inclusiv utilizarea TIC, contribuie la formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți. Utilizarea TIC în acest context poate include utilizarea computerelor, a Internetului, a aplicațiilor digitale, a platformelor de învățare online și a altor tehnologii relevante.

Cadrul teoretic investigat a permis conceptualizarea și evidențierea unor trăsături specifice ale învățării adulților, cum ar fi: motivația intrinsecă și nevoia de formare; experiența anterioară; disponibilitatea psihologică pentru învățare; orientarea clară către un scop bine definit; rolurile sociale și responsabilitățile învățării.

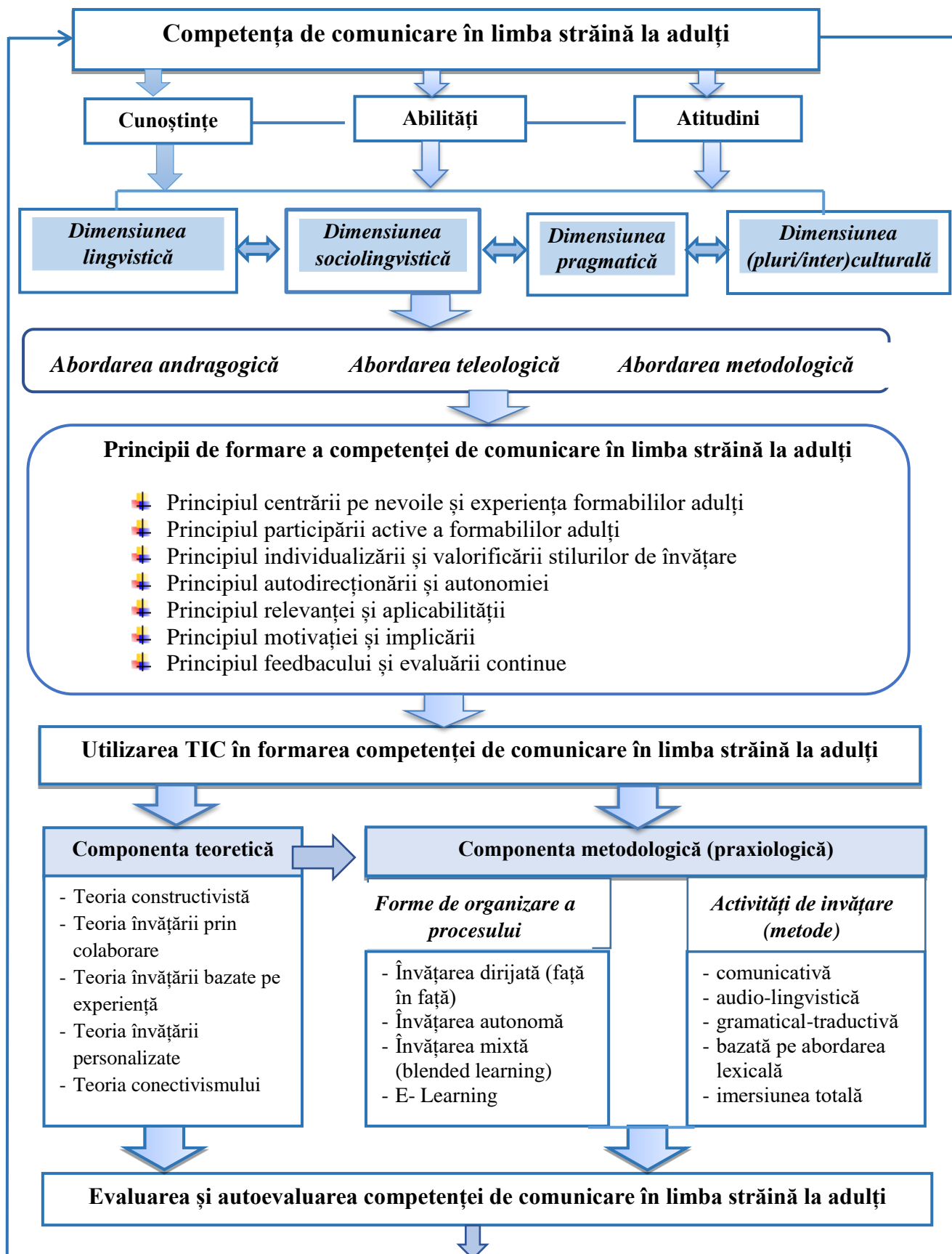

Fig. 2.1. Metodologia de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC

Componenta praxiologică a demersului nostru investigational vizează desfășurarea activităților specifice, în context formal și nonformal, pentru formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC. Elementele praxiologice ale *Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC* reflectă forme de organizare a procesului de instruire (*învățarea dirijată (față în față)*, *învățarea autonomă*, *învățarea mixtă (blended learning)*, *E-learning*) și activități de învățare specifice limbilor străine (*comunicativă*, *audio-lingvistică*, *gramatical-traductivă*, *bazată pe abordarea lexicală*, *imersiunea totală*).

Procesul de instruire, prin utilizarea resurselor TIC, reprezintă baza formării competenței de comunicare în limba străină la adulți.

Astăzi putem observa o abundență de resurse digitale ce pot fi activ folosite în procesul de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți [52, p. 207].

Tabelul 2.1. Aplicații digitale pentru formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC

Aplicația digitală	Conținutul	Stilul de învățare	Aplicare
Platforma Moodle	<ul style="list-style-type: none"> • LMS (sistem de gestionare a procesului de învățare) • Acces 24h din 24 • 12 tipuri de întrebări pentru evaluare • Feedback 	Vizual (<i>text și imagini</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Acces nelimitat la materiale didactice, teste și evaluări; - Consolidarea cunoștințelor prin autoevaluare și feedback instantaneu. - Formarea dimensiunii lingvistice a competenței de comunicare (citire, scriere, gramatică).
Platforma Adobe Connect	<ul style="list-style-type: none"> • LMS (sistem de gestionare a procesului de învățare) • Webinare • Traininguri • Teste (9 tipuri de întrebări) • Colaborare 	Vizual (<i>text și imagini</i>) Auditiv (<i>ascultare și comunicare</i>) Kinestezic (<i>experimentare</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Acces la materiale autentice; - Lecții online sau offline; - Crearea situațiilor de comunicare adecvate (discursuri, simulări, mese rotunde); - Dezvoltarea dimensiunilor lingvistice și de expunere ale competenței de comunicare.
Adobe Presenter Screencast O-Matic	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentare interactivă • Video lecție • Testare 	Vizual (<i>text și imagini</i>) Auditiv (<i>ascultare și comunicare</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Învățare mixtă; - Achiziționare de noi cunoștințe; - Autoevaluare și feedback instantaneu; - Dezvoltarea dimensiunilor lingvistice și de expunere ale competenței de comunicare.
PowerPoint Prezi Google Slides	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentări dinamice • Efecte speciale • Lucrul în echipă • Simple în utilizare 	Vizual (<i>text și imagini</i>) Kinestezic (<i>experimentare</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea percepției, imaginației, gândirii creative și a motivației; - Achiziționare de noi cunoștințe; - Dezvoltarea dimensiunilor lingvistice și pragmatice ale competenței de comunicare.

You Tube Google Apps	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicații pentru colaborare • Plasarea informației • Acces de la orice dispozitiv cu acces la Internet 	Vizual (<i>text și imagini</i>) Auditiv (<i>ascultare și comunicare</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea dimensiunii lingvistice a competenței de comunicare (audierea, înțelegerea și interpretarea de sine stătător a mesajelor orale și scrise, emise de interlocutori sau de mijloace de comunicare utilizând competențele comunicative achiziționate anterior); - Îmbogățirea bagajului cultural; - Dezvoltarea dimensiunii de expunere și a dimensiunii (pluri/inter) culturale ale competenței de comunicare.
Platforme educaționale: Kahoot Quizizz Wordwall Learning Apps	<ul style="list-style-type: none"> • Chestionare • Evaluare • Sondaj • Feedback 	Vizual (<i>text și imagini</i>) Kinestezic (<i>experimentare</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Consolidarea dimensiunii lingvistice a competenței de comunicare (audierea, citirea, vorbirea și scrierea).
Padlet	<ul style="list-style-type: none"> • Comunicare • Acces la materiale multimedia, documente, web linkuri etc. • Schimb de experiență • Crearea portofoliului digital 	Vizual (<i>text și imagini</i>) Kinestezic (<i>experimentare</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Interacțiune profesor-student sau student-student; - Utilizarea în mod autonom și personal a tehnicilor și procedeele de elaborare a mesajelor, coerența și coeziunea discursivă, în conformitate cu situațiile concrete de comunicare; - Dezvoltarea dimensiunii sociolingvistice și a dimensiunii pragmatice a competenței de comunicare [49, p. 92].
Hărți mintale: Mindomo XMind Popplet Bubbl.us	<ul style="list-style-type: none"> • Predare • Interactivitate • Consolidare • Colaborare • Autoevaluare 	Vizual (<i>text și imagini</i>) Auditiv (<i>ascultare și comunicare</i>) Kinestezic (<i>experimentare</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Planificarea vizuală și clasificarea ideilor asupra unui subiect; - Reprezentarea grafică a concepției; - Structurarea gândurilor și a ideilor; - Utilizarea de texte, imagini, conținut audio și video; - Consolidarea dimensiunii lingvistice a competenței de comunicare (audierea, citirea, vorbirea și scrierea) [60, p. 104].
Fișe interactive: Liveworkseets Goformative Wizer.me	<ul style="list-style-type: none"> • Interactivitate • Consolidare • Evaluare • Autoevaluare • Feedback 	Vizual (<i>text și imagini</i>) Auditiv (<i>ascultare și comunicare</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - Învățare mixtă și autonomă; - Achiziționare de noi cunoștințe; - Autoevaluare și feedback instantaneu; - Dezvoltarea și consolidarea dimensiunii lingvistice a competenței de comunicare.

Prin utilizarea TIC poate fi extins mediul de învățare a limbii străine, oferind formabilului adult oportunități de a-și lărgi experiența de învățare. Astfel, utilizarea instrumentelor digitale permite formabililor adulți să-și dezvolte competența de comunicare în limba străină într-un mod eficient și adaptabil, oferindu-le flexibilitate și control în gestionarea propriului proces de învățare.

În Capitolul 3, *Demers experimental al formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC*, este orientat spre formarea experimentală a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC. Cercetarea experimentală s-a axat pe rezultatele investigației teoretice, principiile învățării la adulți și pe cadrul analitic al abordării competenței de comunicare în limba străină la adulți.

În organizarea experimentului pedagogic s-a ținut cont de specificul învățării adulților, fiind stabilite următoarele obiective:

- identificarea stării de fapt existente la momentul inițierii investigației experimentale cu privire la nivelul competenței de comunicare în limba străină a formabililor adulți implicați în cercetare;
- evidențierea strategiilor de formare a CCLS prin aplicarea TIC;
- elaborarea și validarea instrumentarului de evaluare a componentelor CCLS din perspectiva utilizării TIC;
- stabilirea eficienței Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC;
- rezumarea ideilor finale în concluzii ca urmare a rezultatelor înregistrate de formabilii incluși în programul experimental și compararea acestora cu rezultatele subiecților grupului de control.

Experimentul pedagogic s-a realizat în baza argumentărilor științifice referitoare la aplicarea diverselor acțiuni în vederea formării competenței de comunicare în limba străină (limba engleză), care corelează cu următoarele obiective: să citească un text necunoscut și să identifice informații generale cu scopul de a înțelege detalii semnificative din conținut; să utilizeze corect vocabularul în dependență de context; să articuleze corect sunetele, ținând cont de particularitățile ritmului vorbirii, accente, intonație; să înțeleagă informația-cheie, detalii generale și semnificative din conținutul unui text audiat emis de interlocutori sau de mijloace de comunicare în masă a informației; să converseze cu ajutorul clișeele de vorbire deja cunoscute în condițiile unei situații comunicative nemijlocite; să înțeleagă și să reacționeze adecvat la manifestările verbale ale interlocutorului în limita tematicii și situației; să se manifeste verbal și să-și motiveze pozițiile sale pe parcursul conversației prin însușirea și reproducerea unui vocabular emotiv cât mai variat; să scrie corect și fără greșeli ortografice mesaje informale și formale; să-și exprime gândurile succint și logic, folosind variate mijloace de legătură între cuvintele dintr-o propoziție și între propoziții.

Experimentul pedagogic s-a desfășurat în cadrul Institutului de Formare Continuă, Catedra de Limbi Străine, pe parcursul anului de studii 2019-2020. Utilizând regulile de selecție, eșantionul țintă a constituit un lot de 50 de subiecți implicați în procesul de studiere a limbii engleze. Pentru comparabilitatea rezultatelor au fost propuse două grupuri: grupul experimental (GE) – 27 de subiecți și grupul de control (GC) – 23 de subiecți.

La etapa de constatare a experimentului am avut ca scop evaluarea nivelului inițial al formării dimensiunilor competenței de comunicare în limba străină la formabilii adulți, și anume: competența lingvistică, competența sociolingvistică, competența pragmatică și competența (pluri/inter)culturală pe un eșantion de 50 de subiecți.

Au fost propuse două probe ce vizează dimensiunile competenței de comunicare în limba străină.

Prima probă a constat în evaluarea nivelului general de cunoaștere a limbii străine conform criteriilor și descriptorilor CECRL [3, p. 27].

Testul English in Mind Placement Test (Cambredge University Press) conține 120 de itemi: întrebări gramaticale, întrebări lexicale, întrebări tip – alegere multiplă

În urma aplicării testului English in Mind Placement Test (Cambredge University Press) am obținut următoarele rezultate, prezentate în Tabelul 3.1.

Tabelul 3.1. Nivelul de cunoaștere a limbii străine de către subiecți, evaluat prin preTest Proba 1

Nivel	A1	A2	B1	B2	C1	C2	Total subiecți
Grupul experimental	4 (14,8%)	9 (33,4%)	8 (29,6%)	6 (22,2%)	-	-	27
Grupul de control	4 (17,4%)	7 (30,43%)	7 (30,43%)	5 (21,74%)	-	-	23
Barem de evaluare (pct.)	0 - 20	21 - 40	41 - 60	61 - 80	81 - 100	101- 120	

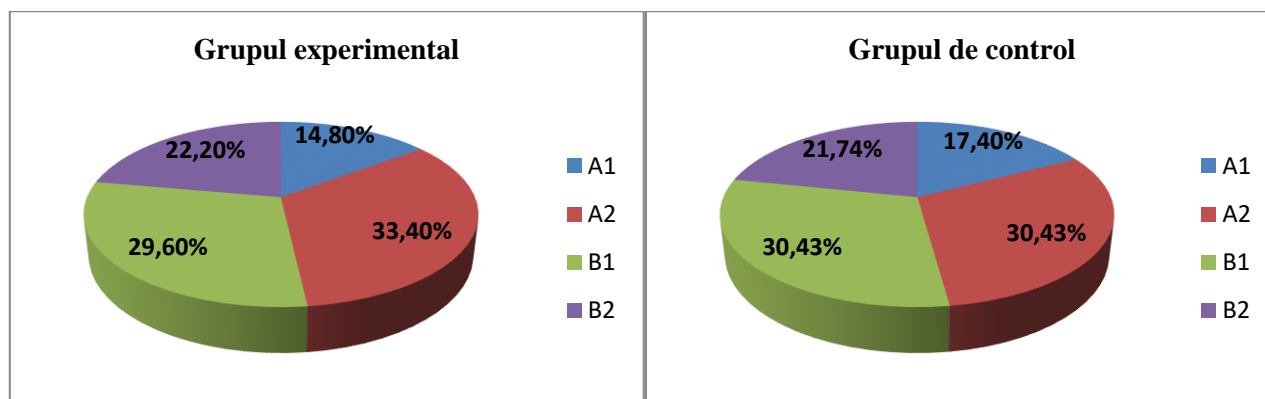

Fig. 3.1. Repartizarea grafică a eșantionului de cercetare la etapa de constatare, preTest Proba 1, conform nivelurilor de cunoaștere după CECRL

Analizând datele din Figura 3.1. constatăm diferențe ne semnificative în manifestarea nivelului general de cunoaștere a limbii străine, conform criteriilor și descriptorilor CECRL, atât în grupul experimental, cât și în grupul de control. Din 27 de formabili din grupul experimental 4 formabili (14,8%) au înregistrat nivelul A1 de cunoaștere a limbii străine conform criteriilor și descriptorilor CECRL; 9 (33,4%) – nivelul A2; 8 (29,6%) – nivelul B1 și 6 (22,2%) – nivelul B2. Totodată, în grupul de control din 23 de formabili 4 (17,4%) au înregistrat nivelul A1 de cunoaștere a limbii străine conform criteriilor și descriptorilor CECRL, 7 (30,4%) – nivelul A2, 7 (30,4%) – nivelul B1 și 5 (21,8%) – nivelul B2. Evidențiem că nici în grupul experimental, nici în grupul de control nu au fost

înregistrați formabili cu nivel C1 și C2 de cunoaștere a limbii străine conform criteriilor și descriptorilor CECRL.

Proba 2 a fost aplicată cu scopul evaluării nivelului inițial al dimensiunilor competenței de comunicare în limba străină la formabilii adulți: competența lingvistică, competența sociolingvistică, competența pragmatică și competența (pluri/inter)culturală.

Tabelul 3.2. Dimensiunile competenței de comunicare și descriptorii pe nivelurile de cunoaștere (după CECRL) [8]

Dimensiunile competenței de comunicare (competențele specifice)	A1(0-13%) / A2 (14-26%) Utilizator elementar	B1(27-53%) / B2 (54-86%) Utilizator independent	C1 (87-93%)/ C2 (94-100 %) Utilizator experimentat
Competența lingvistică	Discriminarea elementelor lingvistice prin utilizarea unor mesaje simple, concise și corecte, exprimând un interes pentru aprecierea limbii ca sistem.	Utilizarea regulilor lingvistice în crearea de mesaje simple și corecte, evidențiind importanța limbii ca sistem.	Aplicarea resurselor lingvistice standard în procesul de comunicare, evidențiind atât flexibilitatea, cât și autocontrolul.
Competența sociolingvistică	Aplicarea componentelor lingvistice cu creativitate pentru a interacționa eficient într-un context social.	Folosirea structurilor lingvistice pentru a evidenția modul în care limbajul funcționează într-un context social de comunicare.	Adaptarea resurselor lingvistice în diferite contexte de comunicare, punând în valoare dimensiunea socială a limbii.
Competența pragmatică	Adaptarea elementelor lingvistice la situații comune/familiare, evidențiind precizia și coerența în structurarea mesajului.	Utilizarea structurilor lingvistice în situații familiare și previzibile, evidențiind coerența și exactitatea în comunicare.	Utilizarea eficientă a resurselor lingvistice în situații cotidiene, inclusiv în cele imprevizibile, demonstrând precizia și fluența în exprimare.
Competența (pluri/inter)culturală	Recunoașterea caracteristicilor specifice ale culturii limbilor străine în procesul de studiu, manifestând un interes și respect față de valorile culturale ale acestor limbi.	Asimilarea aspectelor specifice ale culturii limbilor țintă, manifestând disponibilitate și dorință de a se angaja într-un dialog intercultural.	Integrarea caracteristicilor culturale distinctive ale limbilor țintă în situații de comunicare interculturală, evidențiind empatia, toleranța și acceptarea diversității culturale.

Plecând de la premisa că majoritatea testelor și examenelor la limba străină evaluează dimensiunea lingvistică a competenței de comunicare, am examinat dimensiunile competenței de comunicare prin prisma competenței lingvistice. Competența lingvistică implică cunoștințele și abilitățile referitoare la aspectele lexicale, fonetice, sintactice și la alte componente ale sistemului unei limbi, independent de valoarea social-lingvistică a variantelor sale și de funcțiile pragmatice ale utilizării acestora.

Pornind de la rezultatele studiului realizat la etapa de constatare a experimentului pedagogic, în care am identificat nivelul general de cunoaștere a limbii străine (limbii engleze), nivelul de formare a dimensiunilor competenței de comunicare în limba străină la formabilii adulți, și anume – competența lingvistică, competența sociolingvistică, competența pragmatică și competența (pluri/inter)culturală, gradul de acces la instrumentele TIC, conexiunea la Internet a formabililor adulți – ne-am propus drept obiectiv valorificarea *Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC*.

Etapa de formare a experimentului (octombrie 2019 - mai 2020) s-a realizat în baza procesului de predare - învățare - evaluare a limbii engleze, conform programului de studii, prin utilizarea TIC.

Programul activităților formative a constatat în implementarea unor modalități de acțiune și resurse TIC, considerate a fi eficiente în formarea competenței de comunicare în limba străină la formabilii adulți din eșantionul experimental. Fiecare activitate inclusă în program urmărește un scop bine determinat în conformitate cu etapa de lucru și cu necesitățile fiecărui formabil. În cadrul sesiunilor de formare au fost utilizate tehnologii didactice interactive, cu un potențial valoros de implicare în activitățile proiectate a tuturor formabililor, valorificând realizarea conexiunilor multispectuale, lucrul în echipă prin cooperare, experimentarea diverselor roluri. Realizarea sarcinilor diverse, adaptate tematic la conținuturile și obiectivele stagiului de formare au fost corelate cu utilizarea TIC.

Etapa de control a experimentului pedagogic realizat (mai 2020) s-a axat pe evaluarea nivelului competenței de comunicare în limba engleză a formabililor adulți prin compararea rezultatelor înregistrate de eșantioanele de cercetare.

La etapa de control a experimentului au fost implicați toți cei 50 de formabili adulți care au participat la etapa de constatare (GE și GC).

Obiectivele experimentului de validare au avut ca scop evaluarea nivelului format al competenței de comunicare în limba străină (l. engleză) prin implementarea *Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC*.

În acest context, subiecților din ambele grupuri le-au fost aplicate în mod repetat cele două probe de evaluare a nivelului general de cunoaștere a limbii engleze (Proba 1) și a nivelului competenței de comunicare în limba engleză prin evaluarea dimensiunilor competenței de comunicare (Proba 2).

În urma aplicării testului English in Mind Placement Test (Cambridge University Press) (postTest – proba 1) am obținut următoarele rezultate, prezentate în Tabelul 3.3.

Tabelul 3.3. Nivelul de cunoaștere a limbii străine de către subiecți, evaluat prin postTest Proba 1

Nivel	A1	A2	B1	B2	C1	C2	Total subiecți
Grupul experimental	-	-	5 (18,5%)	12 (44,5%)	10 (37%)	-	27
Grupul de control	-	3 (13,1%)	8 (34,8%)	7 (30,4%)	5 (21,7%)	-	23
Barem de evaluare (pct.)	0 – 20	21 – 40	41 – 60	61 – 80	81 – 100	101– 120	

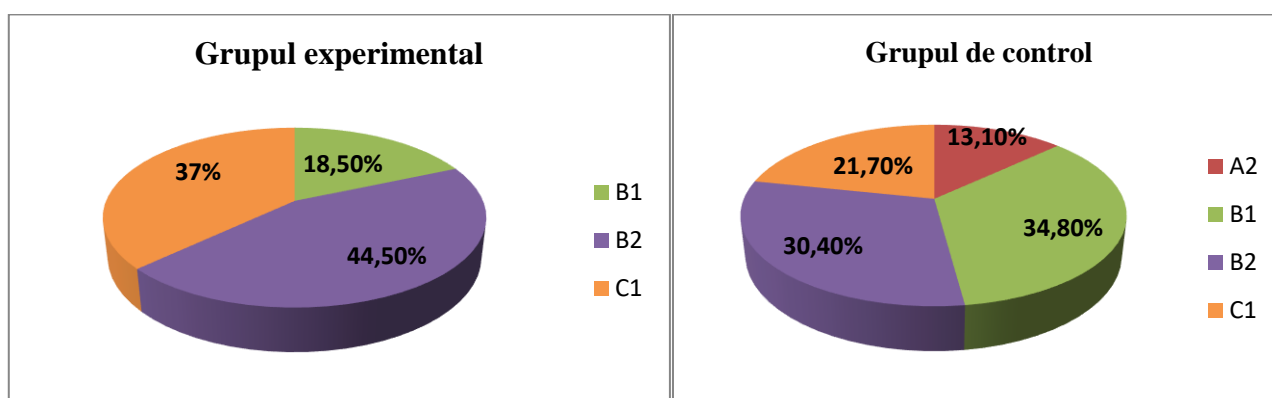

Fig. 3.2. Repartizarea grafică a eșantionului de cercetare la etapa de validare, postTest Proba 1, conform nivelurilor de cunoaștere după CECRL

Datele prezentate în Figura 3.2. demonstrează o creștere a nivelului general de cunoaștere a limbii străine, conform criteriilor și descriptorilor CECRL; în grupul experimental, evidențiem o ascensiune de la nivelul A1, A2 spre nivelul B2 și C1. Astfel, din 27 de formabili din grupul experimental 5 formabili (18,5%) au înregistrat nivelul B1 de cunoaștere a limbii străine conform criteriilor și descriptorilor CECRL; 12 (44,5%) – nivelul B2; 10 (37%) – nivelul C1. Totodată, în grupul de control din 23 de formabili 3 (13,1%) au înregistrat nivelul A2 de cunoaștere a limbii străine conform criteriilor și descriptorilor CECRL, 8 (34,8%) – nivelul B1, 7 (30,4%) – nivelul B2 și 5 (21,7%) – nivelul C1.

Analizând și comparând datele obținute în rezultatul testării repetate a grupului experimental și a grupului de control, prin aplicarea Probei 1 și a Probei 2 pentru evaluarea competenței de comunicare în limba engleză, prezentate în Figura 3.3., observăm o dinamică pozitivă: o medie mult mai înaltă în grupul experimental. Constatăm astfel, că în grupul experimental valorile medii la proba 1 au crescut de la 44,37 la 75,56, iar valorile medii la proba 2 – de la 43,48 la 52,89.

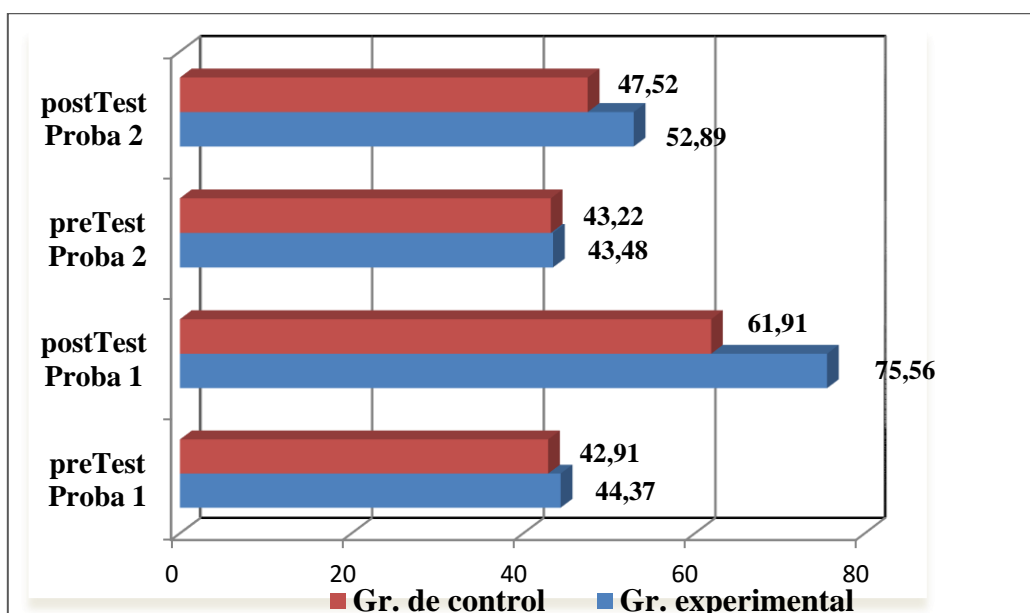

Fig. 3.3. Valori comparative ale rezultatelor evaluării nivelului competenței de comunicare în limba străină la etapa de constatate și la etapa de control

Pentru a evalua eficiența utilizării Instrumentelor TIC în procesul de formare a competenței de comunicare în limba engleză, la sfârșitul experimentului formativ subiecții grupului experimental (n=27) au fost invitați să completeze un chestionar de evaluare a opiniilor formabililor adulți cu privire la funcționalitatea instrumentelor TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină.

Tabelul 3.4. Opiniile formabililor adulți cu privire la funcționalitatea instrumentelor TIC în formarea CCLS

<i>Care a fost eficiența utilizării instrumentelor TIC în procesul de predare - învățare - evaluare a limbii engleze?</i>				
ineficient	puțin eficient	eficient	foarte eficient	
-	-	6 (22,2%)	21 (77,8%)	
<i>În ce măsură utilizarea instrumentelor TIC în procesul de predare - învățare - evaluare v-a motivat în cadrul studiilor dvs?</i>				
deloc	puțin	mult	foarte mult	
-	-	8 (29,6%)	19 (70,4%)	
<i>În ce măsură utilizarea instrumentelor TIC în procesul de predare - învățare - evaluare v-a ajutat să vă dezvoltați următoarele competențe:</i>				
	deloc	puțin	mult	foarte mult
Audiere	-	-	11 (40,7%)	16 (59,3%)
Citire	-	-	17 (63%)	10 (37%)
Conversație	-	-	12 (44,4%)	15 (55,6%)
Discurs oral	-	-	16 (59,3%)	11 (40,7%)
Scriere	-	-	18 (66,7%)	9 (33,3%)

Rezultatele obținute demonstrează eficiența intervenției privind formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC. Datele evaluării finale au confirmat **ipoteza cercetării**: formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC va fi posibilă dacă: se va institui pe teorii relevante și concepții metodologice cu privire la formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți; va fi conceptualizată și validată experimental Metodologia de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, având la bază abordările andragogică, teleologică și metodologică.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Cercetarea realizată a dezvoltat teoria și practica educațională prin fundamentarea conceptuală, metodologică și experimentală a formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC. Raportând rezultatele cercetării la scopul și obiectivele proiectate, formulăm următoarele **concluzii generale**:

1. Analiza coordonatelor teoretice privind educația adulților a condus la evidențierea a patru curente de abordare: curentul comportamentalist sau behaviorist, care acordă importanță comportamentului individului (E.C. Tolman, D.F. Skinner ș.a.), curentul umanist și personalist, care pune accentul pe relația dintre formator și cel care se formează (C. Rogers), curentul critic, care consideră formarea drept un instrument al criticii sociale și politice (P. Freire), curentul constructivist, care insistă asupra procesului de învățare (J. Piaget (*constructivismul cognitiv*), L.S. Vâgotski (*constructivismul social*), J. Bruner (*constructivismul sociocultural*), L. Doise, G. Mugni, A.-N. Perret-Clermont (*constructivismul interacționist, școala de la Geneva*). S-a dedus că educația adulților este parte integrantă a unui proiect global al educației permanente. Prin intermediul funcțiilor sale, educația adulților oferă oportunități noi pentru obținerea de calificări, stimulează dezvoltarea personalității, sporește competența profesională. A fost argumentat teoretic că educația adulților se sprijină pe teorii variate cu privire la specificul învățării la adulți, obiective ale educației adulților, principii, activități, metodologii de realizare a educației adulților.
2. Evidențiind argumentele științifice ale comunicării în limba străină, a fost definită noțiunea de competență de comunicare în limba străină la adulți, considerată drept una dintre competențele-cheie europene destinate educației pe tot parcursul vieții, la baza căreia stă aptitudinea de a înțelege, produce și decoda gânduri, sentimente și fapte atât pe cale orală, cât și pe cale scrisă, la nivelul celor patru dimensiuni ale competenței de comunicare prezentate în Curriculumul Național: *competența lingvistică*, *competența sociolingvistică*, *competența pragmatică*, *competența (pluri/inter)culturală*.
3. Studiul referitor la utilizarea TIC în educație a permis să stabilim potențialul utilizării TIC în învățarea unei limbi străine, lărgind cunoștințele socioculturale ale formabililor adulți, totodată asigurând depășirea barierei psihologice a celor ce învață în utilizarea unei limbi străine ca mijloc de comunicare. În cadrul cercetării a fost pus în evidență faptul că tehnologiile informaționale și de comunicare permit formabililor adulți să se încadreze cu ușurință în mediul

lingvistic, având posibilitatea de a identifica material autentic conform intereselor, de a interacționa cu comunitatea profesională sau cu alți formabili online.

4. Având ca reper abordările *andragogică*, *teleologică* și *metodologică*, principiile formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC (*principiul centrării pe nevoile și experiența formabililor adulți, principiul participării active a formabililor adulți, principiul individualizării și valorificării stilurilor de învățare, principiul autodirecționării și autonomiei, principiul relevanței și aplicabilității, principiul motivației și implicării, principiul feedbackului și evaluării continue*), a fost fundamentată și argumentată *Metodologia formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC*, care reprezintă un demers formativ centrat pe nevoile de învățare ale adulților. Elementele praxiologice ale *Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC* reflectă forme de organizare a procesului de instruire (învățarea dirijată (față în față), învățarea autonomă, învățarea mixtă (blended learning), E-learning) și activități de învățare specifice limbilor străine (comunicativă, audio-lingvistică, gramatical-traductivă, bazată pe abordarea lexicală, imersiunea totală).
5. Experimentul pedagogic proiectat și realizat a demonstrat funcționalitatea și eficiența *Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la formabilii adulți prin utilizarea TIC* în procesul de predare - învățare - evaluare a limbii engleze prin atingerea unui nivel de performanță în grupul experimental constatare prin valorile comparative ale Probei 1 (preTest - 44,37, postTest – 75,56) și ale Probei 2 (preTest – 43,48, postTest – 52,89). Analizând și comparând datele obținute în cazul testării repetate a grupului experimental și a grupului de control, prin aplicarea Probei 1 (identificarea nivelului general de cunoaștere a limbii engleze, evaluarea nivelului) și a Probei 2 (evaluarea competenței de comunicare în limba engleză în baza dimensiunilor competenței de comunicare), se atestă o dinamică pozitivă – o medie mult mai înaltă în cazul grupului experimental (Proba 1: GE – 75,56, GC – 61,91; Proba 2: GE – 52,89; GC – 47,52).
6. Valorile teoretico-științifice și aplicative produse în rezultatul cercetării realizate ne permit să constatăm că formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC este o abordare sistemică și presupune: construirea cunoștințelor cu scopul de a permite fiecărui formabil să dezvolte o mai mare flexibilitate și conștientizare a nivelului comunicativ și lingvistic; flexibilitate în transmiterea informației; posibilitatea de a învăța în ritm propriu, folosind resursele disponibile conform stilului individual de asimilare a informației și potrivit timpului disponibil; transmiterea informației folosind mijloace variate, astfel favorizând considerabil procesul de învățare a limbii străine.
7. Analiza rezultatelor cercetării ne permite să confirmăm **soluționarea problemei științifice**, care rezidă în fundamentarea teoretică și metodologică a procesului de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, realizat ținându-se cont de nevoile de formare, de stilul individual de învățare, de resursele disponibile având ca efect creșterea graduală a competenței adulților de a comunica într-o limbă străină.

În conformitate cu rezultatele obținute în cadrul cercetării realizate, propunem următoarele **recomandări**:

La nivel de politici educaționale instituționale:

- ✓ Elaborarea unui Ghid metodologic pentru adulți, oferind resurse și instrumente practice pentru învățarea limbii străine prin utilizarea TIC.
- ✓ Instruirea cadrelor didactice în cadrul stagiilor de formare continuă privind utilizarea resurselor TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți.

Pentru cadre didactice:

- ✓ Conștientizarea importanței valorificării resurselor TIC în procesul complex de formare a competenței de comunicare în limba străină, pentru a permite fiecărui formabil să dezvolte flexibilitate și să conștientizeze necesitatea formării abilităților de comunicare și lingvistice.
- ✓ Responsabilizarea în alegerea metodelor de formare, care implică nu doar transmiterea unui set de competențe, ci și menținerea unei atmosfere de respect, acceptare, sprijin reciproc și asistență în procesul de învățare prin utilizarea TIC.
- ✓ Luarea în considerare a experienței formabilului adult, a nevoilor și stilurilor sale de învățare, precum și a timpului disponibil în procesul de formare a competenței de comunicare în limba străină.
- ✓ Participarea cadrelor didactice la programe de formare continuă pentru dezvoltarea competențelor didactice digitale în cadrul educației adulților.

Pentru formabilii adulți:

- ✓ Conștientizarea faptului că formarea competenței de comunicare în limba străină și a competenței digitale sunt două imperative ce caracterizează valorile societății de azi.

Designul utilizat pentru cercetarea noastră are anumite *limite* care nu ne permit să acoperim în întregime toate aspectele legate de dezvoltarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC. De menționat că cercetarea noastră nu abordează aspectele legate de competența didactică, deoarece beneficiarii studiului nostru sunt adulții pentru care cunoașterea limbii străine este o necesitate și un răspuns la cerințele actuale ale societății.

Datorită caracterului complex al fenomenului cercetat, există oportunitatea de a continua cercetările științifice. Fiecare dimensiune a competenței de comunicare în limba străină poate reprezenta o temă de cercetare ulterioară.

BIBLIOGRAFIE

În limbă română:

1. AFANAS, A. *Metodologia dezvoltării competenței de comunicare a elevilor în limba străină*. Chișinău: S.n., Tipografia „Print Caro”, 2013. 174 p. ISBN 978-9975-56-117-4
2. BUDNIC, A. *Formarea competenței de comunicare interculturală la viitorii profesori de limbă engleză: Teză de doctor în pedagogie*. Chișinău, 2006. 183 p.
3. Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi: Învățare, predare, evaluare. Comitetul Director pentru Educație „Studierea limbilor și cetățenia europeană”; trad. din lb. fr. de Gheorghe Moldovanu, Chișinău, Tipografia Centrală, 2003. 204 p. ISBN 9975-78-259-0
4. CALLO, T. *Educația comunicării verbale*. Chișinău: Litera, 2003. 148 p. ISBN 9975-74-559-8
5. CARTALEANU, T., COSOVAN, O., GORAȘ-POSTICĂ, V. *Formare de competențe prin strategii didactice interactive*. Chișinău: ProDidactica, 2008. 204 p. ISBN 978-9975-97-634-3
6. COJOCARU, V. Gh., COJOCARU, V. *Instruire interactivă prin e-Learning: Suport de curs pentru formarea continuă elaborat în tehnologia învățământului la distanță*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2013. 202 p. ISBN 978-9975-78-972-1
7. CORLAT, S., KARLSSON G. et al. *Metodologia utilizării tehnologiilor informaționale și de comunicație în învățământul superior*. Chișinău: UST, 2011. 204 p. ISBN 978-9975-76-070-6
8. CROITOR-CHIRIAC, T. *Valențe metodologice ale instruirii asistate de calculator în învățământul superior: Teza de doctor în pedagogie*. Chișinău: UPS „Ion Creangă”, 2013. 160 p.; 378.147:004(072)(043)
9. DUMBRĂVEANU, R., PÎSLARU, V., CABAC, V. *Competențe ale pedagogilor: Interpretări*. Chișinău: Continental Grup, 2014. 192 p. ISBN 978-9975-9810-5-7
10. GRĂDINARI, G. *Formarea competențelor comunicative la studenți prin Case Study: Teză de doctor în pedagogie*. Chișinău, 2006. 153 p.
11. GUȚU, VI., PĂSLARU, VI., GRĂU, E. *Tehnologii educaționale. Ghid metodologic*. Chișinău: Cartier, 1998. 166 p.
12. PAIU, M. Tehnologiile informaționale ca suport indispensabil pentru un învățământ eficient. În: *Studia Universitatis Moldaviae, Seria Științe ale Educației*, 2012, nr. 5(55) p. 46-50. ISSN 1857-2103
13. PATRAȘCU, D. *Tehnologii educaționale*. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005. 704 p. ISBN 9975-78-379-1
14. PETRICIUC, L. Abordări teoretice ale competenței de comunicare din perspectivă didactică. În: *Univers Pedagogic*, 2016, nr. 2 (50), p. 50- 54. ISSN 1811-5470
15. POSTĂN, L. *Educația adulților: geneză și caracteristici procesuale: Ghid de proiectare a activităților de formare în educația adulților /Coord. Lilia Nahaba*. Chișinău: Bons Offices, 2016.p. 8-14.
16. SAVA, S., PALOȘ. R., *Educația adulților. Bazele teoretice și repere practice*. Iași: Polirom, 2019, 470 p., ISBN 9738-973-46-3330-2
17. SOLCAN, A. *Problematizarea–strategie didactică de dezvoltare a competențelor comunicative la studenți (în procesul predării/ învățării limbii franceze: Autoreferat al tezei de doctor în pedagogie*. Chișinău, 2003. 23 p.

În limbă străină:

18. ABEL, R. A New Generation of Learning Technology Standards. In: *Technology, Instruction, Cognition & Learning*, Vol. 7, Issue 3/4, 2010. p. 205-224. ISSN-1540-0182
19. BROWN, G., MALMKJAER, K., WILLIAMS, J. *Performance and Competence in Second Language Acquisition*. Cambridge University Press, 1996. 215 p. ISBN 9780521551939
20. BRUNER, J. *Acts of Meaning*. Cambridge, MA: Harvard University Press, 1993. 208 p. ISBN 9780674003613
21. BURDENIUC, G., ROTARU, S. *Methodology. Basics of Teaching English as a Foreign Language*. Chisinau: ARC, 2014. 156 p. ISBN 978-9975-61-787-1

22. CAMPBELL, M. Identifying success factors of ICT in developing a learning community: Case study Charles Sturt University. In: *Campus-Wide Information Systems*, 2007, No 24 (1), p.17-26. ISSN 1065-0741
 23. CANALE, M. & SWAIN, M. Theoretical bases of communicative approaches to second-language teaching and testing. In: *Applied Linguistics*, 1980, No 1(1), p.1- 47. ISSN 0142-6001
 24. CHOMSKY, N. *Aspects of the Theory of Syntax*. Cambridge, Massachusetts: The M.I.T. Press, 1965. 251 p. ISBN 978-0-262-03011-3
 25. CLARK, R.C., MAYER, R.E. *E-Learning and the Science of Instruction – Proven Guidelines for Consumers and designers of Multimedia learning*. Third edition. Pfeiffer, 2011. 503 p. ISBN 978-0470874301
 26. COMPERNOLLE, R.A., LAWRENCE, W. Promoting Sociolinguistic Competence in the Classroom Zone of Proximal Development. In: *Language Teaching Research*, 2012, No 16(1), p.39-60. ISSN 1362-1688
 27. COOK, G., HALL, Gr. *The English Language Needs and Priorities of Young Adults in the European Union: Student and Teacher Perceptions*. ELT Research Papers. London, 2015. 64 p. ISBN 978-0-86355-768-2
 28. DUDNEY, G., HOCKLY, N. *How to Teach English with Technology*. Ed: Pearson Longman, 2007. 192 p. ISBN 978-1-4058-5308-8
 29. FREIRE, P. *Pedagogy of the Oppressed*. 30th Anniversary Edition, New York: The Continuum International Publishing Group, 2000. 220 p. ISBN 9780826412768
 30. GHIRARDINI, B. *Instructional Designer. E-learning methodologies. A guide for designing and developing e-learning courses*. FAO. Rome, 2011. 180 p. ISBN 978-92-5-134401-9
 31. GRAHAM, C.R. Blended learning systems: definition, current trends, and future directions. In: *Handbook of blended learning: global perspectives*, C.J. Bonk and C.R. Graham (Eds.), Local Designs, published by Pfeiffer, USA, 2006. 586 p. ISBN 978-0-7879-7758-0
 32. HYMES, D. On Communicative Competence. In: *J.B. Pride, J. Holmes (Eds). Sociolinguistics: Selected Readings*. Penguin, 1972, p. 269-293. ISBN 0140806652
 33. KNOWLES, M.S. *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy*. Englewood Cliffs, NJ: Cambridge Adult Education, 1980. 65 p. ISBN 0-8428-2213-5
 34. KOLB, D. *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Pearson Education, 2015. 389 p. ISBN 978-0-13-389240-6
 35. MARCELINO, J.M & 2 more. *ICT in Education: Multiple and Inclusive Perspectives*. Publisher: Springer, 2015. 208 p. ISBN 978-3319229010
 36. PIAJET, J. *Science of Education and the Psychology of the Child*. Publisher: Viking Press, 1970. 186 p. ISBN 978-0670621729
 37. ROGERS, C., FREIBERG, G. *Freedom to Learn*. (3rd Ed.) Publisher: PrenticeHall, 1994. 406 p. ISBN 978-0024031211
 38. SAVIGNON, S.J. *Communicative competence: Theory and Classroom Practice*. Reading, MA: Addison-Wesley, 1983. 322 p. ISBN-0-201-06503-7
 39. SKINNER, B.F. *About Behaviorism*. Publisher Vintage, 1976. 291 p. ISBN 978-0394716183
 40. TOLMAN, Ed.C. *Behaviorism: Classic Studies*. Publisher Information Pub. Inc., 2009. 100 p. ISBN 9788562022920
 41. ВЫГОТСКИЙ, Л.С. *Собрание сочинений в шести томах. Проблемы общей психологии*. Том 2. Москва: Педагогика, 1982. 503 p. В 4303000000-016
 42. КАЛОНТАРОВ, Ю., КАНДОВ, П. *Основные направления и тенденции использования информационных технологий в образовании*. În: *Studia Universitatis Moldaviae. Seria Științe ale Educației*, 2014, nr. 5(75), p. 70-76. ISSN 1857-2103
- Referințe la surse electronice:**
43. *Conceptul Strategiei de dezvoltare a educației pentru anii 2021-2030 „Educația-2030”*
Disponibil:
https://mecc.gov.md/sites/default/files/concept_strategie_program_de_implementare_educatia_2030.pdf [citată 02.11.2020]

44. Curriculum Național, aria curriculară Limbă și comunicare, disciplina Limba străină, Clasele X – XII. Chișinău 2019. Aprobata la Consiliul Național pentru Curriculum (Proces verbal nr.22 din 05.07.2019) Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/limba_straina_curriculum_liceu [citată 20.08.2019]
45. DOISE, W., MUGNY, G., PERRET-CLERMONT, Anne-Nelly. Social interaction and the development of cognitive operations. In: *European Journal of Social Psychology*, First published: July/September 1975, vol. 5, p. 367-383. Disponibil: <https://doi.org/10.1002/ejsp.2420050309> [citată 15.09.2018]
46. *English in mind, Placement Test* (Cambridge University Press) Disponibil: https://www.cambridge.es/content/download/636/3977/PlacementTest_Written+Test.pdf [citată 05.09.2019]
47. *Strategia Națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova digitală 2020”*. Abrogată prin HG Nr 857 din 31.10.2013. M0252-257/08.11.13 art.963. Disponibil: <http://lex.justice.md/md/350246/> [citată 28.08.2020]
48. ЛАВИНА, Т.А. *Формирование компетентности учителя в области информационных и коммуникационных технологий в условиях введения прикладного педагогического бакалавра*. [Creating the competence of teachers in information and communication technologies in the context of implementation of applied teaching undergraduate]. *Sovremennye problemy nauki i obrazovaniya*, Disponibil: <http://www.science-education.ru/120-16433> [citată 20.10.2018]

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTOAREI LA TEMA TEZEI

Articole în reviste științifice

49. SÎRGHI, A. Padlet – un instrument colaborativ utilizat în procesul de predare, învățare și evaluare a limbii străine. În: *Didactica Pro, revistă de teorie și practică educațională*, 2023, nr. 38 (2-3), p. 89-92. ISSN 1810-6455, Categoria B.
50. SÎRGHI, A. Metodologia utilizării TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți. În: *Studia Universitatis Moldaviae, Seria Științe ale Educației*. 2020, nr. 5(135), p. 84-90. ISSN 1857-2103, Categoria B.
51. SÎRGHI, S., SÎRGHI, A. Proiectarea predării și învățării online în contextul educației digitale. În: *Știința culturii fizice (USEFS)*, 2020, nr. 35/1, p. 45-49. ISSN 1857-4114, Categoria B.
52. SÎRGHI, A. Usage of ICT in developing adult's communicative competence in a foreign language. În: *Studia Universitatis Moldaviae, Seria Științe ale Educației*, 2019, nr.9(129), p. 204-209. ISSN 1857-2103. Categoria B.
53. SÎRGHI, A. Demersuri psihopedagogice ale învățării la adulți. În: *Studia Universitatis Moldaviae, Seria Științe ale Educației*, 2018, nr.5(115), p. 88-93. ISSN 1857-2103, ISSN online 2345-1025, Categoria B.

Capitol în monografie

54. ȘEVCIUC, M., SÎRGHI, A. Blended learning in the context of lifelong learning. În: *Series of monographs dedicated to the 75th Anniversary of Zakarpattya Institute of Postgraduate Pedagogical Education “Continuous education: Current discourses”*, Publishing House of University of Technology, Katowice, Poland, 2022, p. 31-40, ISBN 978-83-963977-3-7

Articole în culegeri ale conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

55. ȘEVCIUC, M., SÎRGHI, A. Aspects of developing teachers' self-training motivation. În: *Збірник матеріалів XV всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Неперервна освіта: Актуальні дискурси»*, Ujgorod, Ucraina, 2021, p. 34- 37. ISBN 978-617-8046-33-0
56. SÎRGHI, A., SÎRGHI, S. The use of ICT in distance adults English language teaching and learning, In: *International research and practical conference (online) “University Online. Education in a Pandemic Condition”*, Odessa Mechnikov National University, 7 aprilie, 2021, p. 126-131. ISBN 978-617-7883-03-5

Articole în culegeri ale conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

57. **SÎRGHI, A.** Dezvoltarea competenței lingvistice în limba engleză la adulți utilizând învățarea la distanță. În: *Materialele Conferinței științifice internaționale „Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului”*, 8-9 octombrie 2020, Chișinău, UPS „Ion Creangă”, Seria XXII, vol. IV, p. 137-140. ISBN 978-9975-46-453-6
 58. **SÎRGHI, A.** Dezvoltarea competenței de audiere în limba străină la adulți prin utilizarea TIC. În: *Rezumatele comunicărilor în cadrul Conferinței științifice internaționale „Probleme Actuale ale Lingvisticii și Didacticii Limbilor străine”*, 26 noiembrie 2019, Chișinău, UPS „Ion Creangă”, p. 173-177. ISBN 978-9975-3408-5-4
 59. **SÎRGHI, A.** Metode inovative în formarea competenței de comunicare în limba străină. În: *Materialele conferinței științifice internaționale „Cadrul didactic – promotor al politicilor educaționale”*, 11-12 octombrie 2019, Chișinău, IȘE, p. 705-710. ISBN 978-9975-48-156-4
- ### Articole în culegeri ale conferințelor științifice naționale cu participare internațională
60. **SÎRGHI, A.** Achiziționarea vocabularului în limba străină prin utilizarea hărților mentale. În: *Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”*, 10 - 11 noiembrie 2022, Chișinău, USM, p. 104-106, ISBN 978-9975-152-48-8
 61. **SÎRGHI, A.,** Sîrghi, S. Dezvoltarea competenței de comunicare în limba engleză prin metoda comunicativă. În: *Materialele Conferinței științifico - practice cu participare internațională „Inovații pedagogice în era digitală”*, 28 mai 2022, Chișinău, IFC, p. 37-43, ISBN 978-9975-3405-6-4
 62. **SÎRGHI, A.** Digitalizarea instituției educaționale. Rolul actorilor educaționali. În: *Materialele Conferinței științifico - practice cu participare internațională „Inovații pedagogice în era digitală”*, 27 noiembrie 2021, Chișinău, IFC, p. 27 - 32. ISBN 978-9975-3405-3-3
 63. **SÎRGHI, A.** Utilizarea TIC în procesul de studiere a limbii engleze de către adulți. Opiniile formabililor. În: *Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”*, 10-11 noiembrie 2021, Chișinău, USM, p. 117-119, ISBN 978-9975-158-55-8
 64. **SÎRGHI, A.** Învățarea și consolidarea vocabularului în limba engleză utilizând aplicația Wordwall. În: *Materialele Conferinței științifico - practice cu participare internațională „Inovații pedagogice în era digitală”*, 27 noiembrie 2020, Chișinău, IFC, p. 472-475. ISBN 978-9975-3405-1-9
 65. **SÎRGHI, A.** Particularități ale instrumentelor digitale utilizate în procesul de formare a competenței lingvistice în limba străină la adulți. În: *Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”*, 10 noiembrie 2020, USM. Rezumate ale comunicărilor. *Științe sociale*. Chișinău: CEP USM, p.175 - 178. ISBN 978-9975-152-53-2
 66. **SÎRGHI, A.** Evaluarea competenței de comunicare în limba străină prin utilizarea TIC. În: *Materialele Conferinței științifico - practice cu participare internațională „Inovații pedagogice în era digitală”*, ediția a VII-a, 29-30 noiembrie 2019, Chișinău, IFC, p. 26. ISBN 978-9975-3325-9-0
 67. **SÎRGHI, A.** Utilizarea TIC în procesul de predare-învățare a limbii străine în contextul Educației 4.0. În: *Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”*, 7- 8 noiembrie 2019, Chișinău, USM. Rezumate ale comunicărilor. *Științe sociale*, Chișinău: CEP USM, p. 116-118. ISBN 978-9975-149-50-1 (52)
 68. **SÎRGHI, A.,** Sîrghi, S. Kahoot – un instrument digital pentru predare, învățare și evaluare. În: *Materialele Conferinței științifico - practice cu participare internațională „Inovații pedagogice în era digitală”*, ediția a VI-a, 28-29 iunie 2019, Chișinău, IFC, p. 28-35. ISBN 978-9975-3325-2-1. (coautor)
 69. **SÎRGHI, A.** Utilizarea TIC în predarea limbilor străine la adulți. În: *Materialele Conferinței științifice naționale cu participare internațională „Integrare prin Cercetare și Inovare”*, 8-9 noiembrie 2018, USM. Rezumate ale comunicărilor. *Științe sociale*. Chișinău: CEP USM, p. 176-180. ISBN 978-9975-142-47-2
 70. **SÎRGHI, A.** Utilizarea TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți. În: *„Probleme actuale ale lingvisticii și didacticii limbilor străine”*, Conferință științifică cu participare internațională, 24-25 aprilie 2018. Rezumatele comunicărilor. Chișinău: Tipografia „Garomont-Studio”, 2018, p. 216 -221. ISBN 978-9975-136-73-0.

ADNOTARE

Sîrghi Angela

Particularități ale formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC
Teză de doctor în științe ale educației, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău, 2023

Structura tezei. Teza include: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie – 153 de surse, 10 anexe. În total, teza conține – 133 de pagini text de bază, 20 de figuri și 20 tabele. Rezultatele obținute sunt publicate în 22 de lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: adulți, andragogie, teleologie, competențe, competența de comunicare, tehnologii informaționale, tehnologii de comunicare, curriculum, strategii didactice, nevoi de învățare, stiluri de învățare.

Domeniu de studiu: Teoria generală a educației

Scopul cercetării constă în fundamentarea teoretică și metodologică a formării competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC.

Obiectivele cercetării: Analiza abordărilor teoretice și deducerea tendințelor actuale ale învățării la adulți; stabilirea demersurilor psihopedagogice privind dezvoltarea competenței de comunicare în limba străină la adulți; identificarea tendințelor de valorificare a TIC în dezvoltarea competenței de comunicare în limba străină la adulți; determinarea instrumentelor de evaluare a competenței de comunicare în limba străină la adulți; constatarea nivelului inițial de dezvoltare a competenței de comunicare în limba străină la adulți; elaborarea Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC; validarea experimentală a Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC.

Noutatea și originalitatea științifică este obiectivată de: actualizarea procesului de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți, care reprezintă un demers educațional-formativ realizat prin valorificarea resurselor disponibile, conform stilului individual de învățare al adulților și timpului disponibil; fundamentarea teoretică a procesului de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin aplicarea TIC; elaborarea și implementarea Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, structurate pe dimensiunile andragogică, teleologică și metodologică.

Rezultatele obținute în cercetare care au contribuit la soluționarea problemei științifice rezidă în fundamentarea teoretică și metodologică a procesului de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, realizat în baza nevoilor de formare și a resurselor disponibile conform stilului individual de învățare, având ca efect creșterea graduală a competenței de comunicare în limba străină la adulți.

Semnificația teoretică a cercetării constă în: dezvoltarea teoriei și metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin abordările andragogică, teleologică și metodologică; evidențierea structurii competenței de comunicare în limba străină (dimensiunea lingvistică, sociolingvistică, pragmatică, (pluri/inter)culturală); determinarea tendințelor de valorificare a TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți; elaborarea strategiilor și mecanismelor de aplicare a TIC în formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți; conceptualizarea și elaborarea Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, axată pe un ansamblu de repere generale, teoretice și praxiologice, care determină direcțiile strategice privind formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC.

Valoarea aplicativă a cercetării își găsește exprimarea în: elaborarea și valorificarea praxiologică a Metodologiei de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, care reprezintă un demers de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți, centrat pe nevoile de învățare ale adulților; elaborarea programului de activități privind formarea competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea resurselor TIC pe dimensiuni și indicatori de performanță în raport cu potențialul individual de învățare al formabililor adulți.

Implementarea rezultatelor științifice s-a realizat prin intermediul cercetărilor experimentale efectuate în cadrul Institutului de Formare Continuă, Facultatea Limbi Străine, (Chișinău), prin valorificarea reperelor teoretice și praxiologice elaborate și structurate în Metodologia de formare a competenței de comunicare în limba străină la adulți prin utilizarea TIC, fiind prezentate în cadrul ședințelor consiliului Școlii Doctorale Științe Umaniste și ale Educației, al ședințelor a departamentului Științe ale Educației, inclusiv prin comunicările prezentate la conferințe științifice internaționale și naționale.

ANNOTATION

Sîrghi Angela

Peculiarities of Developing Foreign Language Communication Competence in Adults through the Use of ICT
Doctoral Thesis in Education Sciences, State University of Moldova, Chisinau, 2023

Thesis structure: The thesis includes: the Introduction, three chapters, general conclusions and recommendations, bibliography - 153 sources, 10 annexes. It contains – 133 pages of basic text, 20 figures, and 20 tables in total. The results have been published in 22 scientific papers.

Key words: adults, andragogy, teleology, competences, communication competence, information technologies, communication technologies, curriculum, didactic strategies, learning needs, learning styles.

The research domain: General Theory of Education.

The purpose of the research consists in providing theoretical and methodological support for the development of foreign language communication competence in adults through the use of ICT.

Research objectives: Analyzing the theoretical approaches and deduction of current trends in adult learning; establishing the psycho-pedagogical approaches regarding the development of foreign language communication competence in adults; identifying the trends of ICT use in the development of foreign language communication competence in adults; determining the assessment tools for foreign language communication competence in adults; diagnosing the initial level of foreign language communication competence in adults; working out the Methodology of developing foreign language communication competence in adults through the use of ICT; experimental validation of the Methodology of developing foreign language communication competence in adults through the use of ICT.

Novelty and scientific originality of the research is objectified through: updating the process of developing foreign language communication competence in adults, which represents an educational-formative approach of exploiting available resources according to the individual learning style of adults and their available time; the theoretical substantiation of educating foreign language communication competence in adults through the application of ICT; developing and implementing the Methodology of educating foreign language communication competence in adults through the use of ICT structured on andragogical, teleological and methodological approaches.

The achieved research results that contributed to the solution of the scientific problem lie in the theoretical and methodological substantiation of the process of educating foreign language communication competence in adults through the use of ICT implemented on the basis of the training needs and available resources according to the individual learning style, having the effect of gradually increasing the foreign language communication competence in adults.

The theoretical research significance consists in: developing the theory and methodology of educating foreign language communication competence in adults through andragogical, teleological and methodological approaches; highlighting the structure of foreign language communication competence (linguistic, sociolinguistic, pragmatic, (multi/inter)cultural dimensions); identifying the trends of ICT utilization in the formation of foreign language communication competence in adults; developing strategies and mechanisms for ICT application in the education of foreign language communication competence in adults; conceptualizing and developing the education methodology of foreign language communication competence in adults through the use of ICT, based on a set of general, theoretical and praxiological benchmarks, which determine the strategic directions regarding the education of foreign language communication competence in adults through the use of ICT.

The practical significance of the thesis is expressed in: the development and praxiological valorization of the Methodology of developing foreign language communication competence in adults through the use of ICT, which represents an approach of developing adult foreign language communication competence focused on adult needs of learning; the development of a program of activities for the education of foreign language communication competence in adults through the use of ICT resources, based on dimensions and performance indicators in relation to the individual learning potential of adult students.

Implementation of scientific results was achieved through experimental research conducted at the Institute of Continuous Education, Faculty of Foreign Languages (Chişinău), by valorizing the theoretical and praxiological references developed and structured in the Methodology of developing foreign language communication competence in adults through the use of ICT, being presented at meetings of the Board of Humanities and Education Sciences Doctoral School, at meetings of Educational Sciences Department, as well as through communications presented at international and national scientific conferences.

SÎRGHI ANGELA

**PARTICULARITĂȚI ALE FORMĂRII COMPETENȚEI DE COMUNICARE ÎN LIMBA
STRĂINĂ LA ADULȚI PRIN UTILIZAREA TIC**

SPECIALITATEA 531.01 – TEORIA GENERALĂ A EDUCAȚIEI

Rezumatul tezei de doctor în științe ale educației

Aprobat spre tipar: 28.09.2023
Hârtie ofset. Tipar ofset.
Coli de tipar: 2,0

Formatul hârtiei 60x84 1/16
Tiraj 50 ex.
Comanda nr.82/23

**Centrul Editorial-Poligrafic al Universității de Stat din Moldova
Str. Alexei Mateevici, 60, Chișinău, MD-2009**